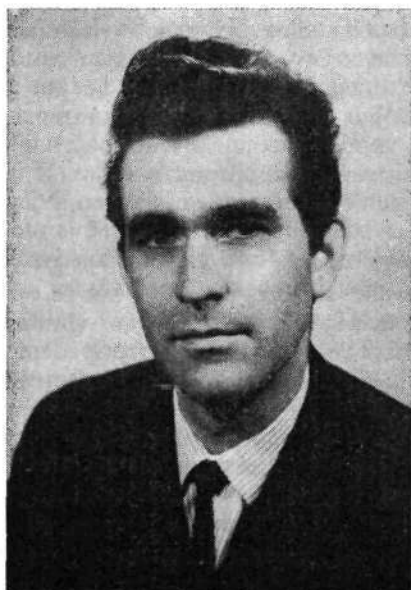

vilnih Slovencev nemškega porekla na kakšnem moralno grdem dejanju tistih njih dedov, ki so iz nemštva prešli v slovenstvo; drugič to, da je ud slovenskega naroda tisti, ki sprejme vase in ima za svoje vse, kar ta narod jè, bodisi da se mu skoro vse to zdi prav in lepo bodisi da večino ali del tega moralno in politično odklanja, obenem pa hoče ohraniti usodno občestvo, nastalo na teh postavkah, a ga želi — prav zaradi postavk, ki jih moralno in politično odklanja — preokreniti drugam in drugače ter na novo. (Med nami jih je dovolj, ki vedo, da bi slovenskemu narodu kot narodu, da bi njegovi prihodnosti kot narodu, da bi vsakemu Slovencu posebej tak preokret bil ne samo v čast, temveč tudi v prid.)

Helsinki, aprila 1972

France
Vurnik

Sedem pesmi o življenju

VPRAŠANJE Bliža se hrup,
sirena rešilca
se vsiljivo zareže v zbranost
in pomine
kot soj svetilke v megli.

Pogled spolzi skozi okno
v megleno temo:
čas se ustavi.
Kdo ve,
komu smo za
krvavo igračo?

ZADNJE PREMIŠLJEVANJE Zagledan v daljni prostor
 in časov mene
 ne vidiš pomladi zelene,
 ne čutiš sončne toplote.

Vse bo minilo
 po neznani začasnosti,
 ki jo čutimo in doživljamo,
 vse bo minilo,
 pa če se tega zavedamo
 ali ne — to je gotovo,

a kako izgnati to vednost
 iz zavesti,
 kako živeti samo
 za danes in jutri —
 brez vsiljive vednosti,

da bodo vse naše besede prešle.

POMLADNI VETER Veter nosi prah v oči;
 od kod se je vzel
 s svojo zlobo?

Človek išče zavetje,
 vendar ne ubeži
 njegovim zlim volji.

Tudi to je bilo predvideno
 kot ljubezen in rojstvo,

le kje so moči,
 na katere se sklicujemo
 v svojem upanju;
 (gorje, če so samo utvare)
 saj nas kolo lastne nemoči
 zmelje, zmelje —

skaljen pogled išče, išče:
 ne bomo se prepustili
 zlobi pomladnega vetra!

NEODPOSLANO PISMO

V življenju tem,
ki sta mu dodeljena
konec in začetek,
te ne srečam več.

Minilo je več tisoč dni
in v vsakem dnevu novo rojstvo
naravna korak mi med ljudi;
kako bi se spoznala?

Ne volja, ne pogum
in ne ljubezen
nam ne usmerjajo poti
po tej zmedeni šahovnici.

Nedoločljiva skrita sila
se nam na pot je pridružila
kot slepa potnica
in se takoj
krmila polastila.

NAČRTI

Nad dolino bo spet preorano,
preveč je zaraščeno in zapuščeno;
gmajno bomo razredčili,
več sonca potrebuje za rast.

Nova hiša bo stala nad pobočjem,
zahajajoče sonce bo razsipalo
skozi velika okna
svoje popoldanske žarke;
pot med hišo in poljem bomo razširili
in na spodnji veji starega hrasta
bomo navesili gugalnico za otroke.

NJIVA

Pozno v jeseni je bila njiva preorana,
da bi se zemlja čez zimo oddahnila.
Oddahnila se je,
odpočila, vsa rahla je
in komaj čaka na žitno zrnje.

Prav vseeno je, ali bo seme
raztrosila sejavčeva roka
ali za to napravljen stroj.
Zemlja čaka na zrnje.

Žito bo vzknilo,
 majava zelena preproga
 bo iz dneva v dan globlja.
 Potem se bodo zelena stebila
 potegnila v klasje
 in začela bodo rumeneti.
 Ko se bodo čisto pozlatila,
 bodo klicala srp,
 da jih odreši teže zrelosti.

Vročje je bilo
 in zelo smo bili žejni,
 ko smo pospravljali snopovje
 v kozolec, še bolj pa potem,
 ko smo mlatili,
 saj se je tako prašilo,
 da tri dni nisi očistil
 čadastega nosu.

PESEM O RDEČEM
 TULIPANU

Rdeči tulipan v vetru,
 rdeči tulipani na vrtu,
 zjutraj zaprti,
 opoldne razklenjeni,
 zvečer spet zakrknjeni —
 veter se zaganja vanje,
 oni proti vetru —
 rdeči tulipani na vrtu.

Rdeči, beli, rumeni,
 pisani in skoraj črni
 tulipani na vrtu.

V zrahljano zemljo
 so bile pozorno
 vsajene čbulice:
 deset centimetrov narazen,
 deset centimetrov globoko.
 Ko je skopnel sneg,
 so zelene sulice prebodle zemljo,
 vse večje so postajale,
 dokler se jim ni pridružilo
 še nekaj suličastih listov
 in v njihovi sredi dolg vrat
 in na njem cvet —

rdeči tulipan v vetru.

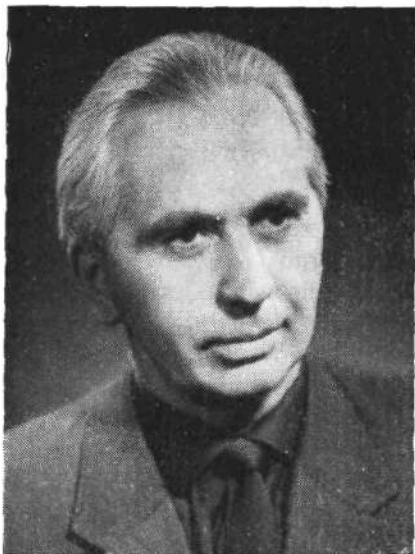
To se dogaja na majhnih krpah zemlje
ob redkih sončnih žarkih,
ki se prikradejo čez strehe
in kmalu spet ugasnejo za strehami.
Tako namreč zraste tulipan —
rdeči tulipan v vetru,

ki mu bo v nekaj dneh
razčesal krono
in razmetal cvetne liste
po sprani zemlji,
da bo samo golo steblo
z zvezdnatim pestičem
štrlelo kvišku
in se upiralo vetru.

Ampak v zemlji je skrita čebulica
in v sebi hrani nov cvet —

rdeči tulipan v vetru.

Zemlja in
čas
sta njegova
gospodarja.

Janez
Švajncer

Franciškovski krogi

Francišek je hotel dosledno priti vsaki stvari do dna in se nikakor ni zadovoljil samo s polovičarstvom. Toda poseči je treba nazaj v njegovo osebno zgodovino, da bo osvetlitev značaja popolnejša.

V vojni so v taborišču delali poskuse na njem, uporabili so ga za živega kunca, kakor to počno s kuncem zdravniki v miru. Vcepili so mu klice trebušnega tifusa, kolere in griže. Preskuse je »srečno« prestal,

kot so izjavili zdravniki, in tako ozdravljen je dočakal današnji dan. Tu so se pričele težave z njim oziroma z njegovim vedenjem. Dobil je zdrav-